

วิธีการฆ่าคนอีสานของรัฐบาลไทย : ฆ่าครูครอง จันทา

วงศ์ (1)

written by Witayakorn Sowattara | สิงหาคม 20, 2021

ครอง จันทาวงศ์ ขณะถูกนำตัวเข้าหลักประหาร เครดิตภาพ : [เว็บไซต์ศิลปวัฒนธรรม](#)

วิทยากร ไสว้ตร เรื่อง การปลุกให้ผู้คิดต่างจากรัฐเป็นศัตรูของชาติ คอมมิวนิสต์ หรือ แบ่งแยกดินแดน คือ สิ่งวิธีการที่ทางการใช้จัดการ “ครูครอง จันทาวงศ์” โดยมีหลักฐานเพียงการ “เชื่อว่า” เท่านั้นเอง

วิทยากร ไสว้ตร เรื่อง

บทความนี้ผมจะใช้หนังสือ *ครอง จันทาวงศ์ เขาคือใคร?* ของ *คมสรวรค์ มาตุคาม* เป็นตัวปูพื้นให้เห็นวิธีการของ รัฐบาลไทยในการใช้ฆ่า ครูครอง จันทาวงศ์ นักต่อสู้หัวก้าวหน้าและนักการเมืองชั้นนำของอีสานรุ่นต่อจาก “สี่รัฐมนตรีอีสาน” (เตี้ยง ศิริพันธ์, ทองอินทร์ ภูริพัฒน์, จำลอง ดาวเรือง, ถวิล อุดล) ที่ถูกฆ่าตายไปก่อนหน้า

วิธีการศึกษาของผมก็คล้ายๆ กับวิธีการของกรณีขบวนการผู้มีบุญ กล่าวคือ การตรวจสอบ/วิเคราะห์เอกสารทางการ (เพราะเรื่องราวจริงๆ หรือเรื่องราวจากปากคำของคนที่ถูกกระทำนั้นถูกปิดและปล่อยให้เลือนหายไป) ซึ่งเอกสาร

เหล่านี้ครั้งหนึ่งก็ได้ทำหน้าที่ตอบสนองเจตจำนงของรัฐไทยได้เป็นอย่างดี คือ ทำให้คนส่วนใหญ่เห็นไปตามข้อเขียนเหล่านั้น จนเกิดทัศนคติเชิงลบต่อคนหรือกลุ่มคนที่รัฐไทยมองว่าหรือต้องการให้มีสถานะเป็น “ศัตรู”

แต่เมื่ออ่านเอกสารทางการเหล่านั้นหรือเรื่องที่เป็นตัวแทนของทางการดีๆ เราจะเห็น “ใบหน้าที่แท้จริง” ของรัฐไทย ในระหว่างบรรทัดนั้นด้วย นั่นคือ ความเหี้ยมโหด ทารุณ มองคนไม่เท่ากันและไม่อยากให้มีค่าเท่ากัน ซึ่งเป็นโครงสร้างหลักของทัศนคติที่รัฐส่วนกลางไทยมีต่อคนอีสานและอาจารย์ถึงภูมิภาคอื่นๆ ด้วย

ตรงนี้เองที่เราจะเชื่อมโยงสายธารการต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมในอดีตและปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

จุดที่สะกิดใจผมให้กลับมาอ่านพินิจหนังสือเรื่องนี้ก็คือ ในงาน *เมตต์จากรงพินาศ ประชาธิปไตยจงเจริญ สว่างแดนดิน 31/05/2021* ที่ทีม ดร.ถนอม ชากภักดี จัดรำลึกถึงการจากไปของครูครอง จันดาวงศ์ ที่ศูนย์การเรียนรู้ครอง จันดาวงศ์ อำเภอสว่างแดนดิน ในงานนั้นลุงวิฑิต จันดาวงศ์ ลูกชายของครูครอง จันดาวงศ์ ผู้ที่เป็นนักต่อสู้ไม่ต่างจากพ่อ เล่าว่า

“ผมปู่จ้กวันเดือนปีเกิดของพ่อผมเลย จนได้มาอ่านหนังสือ ‘ครอง จันดาวงศ์ เขาคือใคร?’ จึงได้รู้ว่าพ่อเจ้าของเกิดวันเดือนปียัง ผมกะแปลกใจว่า เขาสู้ได้จังได้” ประโยคสุดท้ายลุงวิฑิต พูดยิ้มๆ และน้ำเสียงเหมือนจะหัวเราะ

ถึงแม้ว่าหนังสือเล่มนี้จะเขียนและพิมพ์เผยแพร่เมื่อปี 2521 ห่างจากปีที่ครูครอง จันดาวงศ์ ถูกยิงเป้าเกือบ 20 ปี ซึ่งในตอนนั้นชื่อของครูครอง จันดาวงศ์ เป็นชื่อ “ต้องห้าม” และเป็นที่น่าสังเกตว่า หนังสือพิมพ์มากถึง 5,000 เล่ม (ผมสืบค้นไม่ได้ว่ามีการพิมพ์กี่ครั้ง) และอยู่ในช่วงที่มีการสู้กันอย่างหนักของรัฐบาลไทยกับฝ่ายซ้ายคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะในเขตภูพาน ซึ่งเป็นไปได้ว่า หนังสือเล่มนี้ถูกเผยแพร่ในพื้นที่อีสานมากที่สุด

สมมุติฐานนี้ของผมจะนำไปสู่ประเด็นที่ว่า นี่เป็นการสร้างความชอบธรรมของฝ่ายอำนาจรัฐที่จะฆ่าครูครอง จันดาวงศ์ เป็นการ “ล้อมจับ” ด้วยหลักฐานทางการ (ยานะครับว่า ทางกรร ยังไม่ได้มีการพิสูจน์ข้อเท็จจริงใดๆ) ก่อนที่จะนำครูครอง จันดาวงศ์ เข้าสู่หลักประหารและยิงเป้า

เริ่มจากการบอกว่า ครูครอง จันดาวงศ์ เป็น *คอมมิวนิสต์* --

“ในวงการราชการหลายแห่งในสมัยต่อมาเชื่อกันว่า นายครอง จันดาวงศ์ เริ่มมีหัวเอนเอียงไปในทางนิยมคอมมิวนิสต์ตั้งแต่ครั้งที่เขาได้เข้าไปมีบทบาทในขบวนการเสรีไทย โดยเชื่อกันว่า งานเสรีไทยครั้งนั้นนับเป็นก้าวแรกของขบวนการคอมมิวนิสต์ที่ดำเนินการในประเทศไทย ที่แฝงเข้ามาในรูปแบบของขบวนการที่ทำหน้าที่เพื่อประเทศชาติ เพื่อให้เห็นว่าขบวนการเสรีไทยนั้นเป็นพวกที่ต่อต้านทหารญี่ปุ่นเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประเทศชาติอย่างแท้จริง”

ข้อความย่อหน้าแรกในหน้า 24 มันชัดเจนเลยว่า ทางกรรไทยนำโดยฝ่ายอนุรักษนิยมนั้นพยายามดิสเครดิต

ขบวนการเสรีไทยอย่างเอาการเอางานและทำกันตลอดมาเช่นเดียวกับที่ทำกับคณะราษฎร 2475 และนี่ก็เป็นการเปิดหน้ากากของรัฐไทยว่า ทำไมประเทศไทยจึงถูกทำให้เฉไปจากเจตนาารมณ์ของการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 มากขนาดนี้ และยังเป็นมรดกเฮงชวยในจินตนาการและความคิดของพวกสลิ่มมาจนทุกวันนี้

ในทางกลับกัน ถ้าไม่มีเสรีไทย แล้วประเทศไทยเกิดแพ้สงครามขึ้นมา เท่ากับการเสียเอกราช แบบนี้คนพวกนี้จะว่าอย่างไร จะเอาวาทกรรมที่ว่า ประเทศไทยไม่เคยเสียเอกราชให้เกิดความภูมิใจและอวดกับประเทศอื่นอย่างไร?

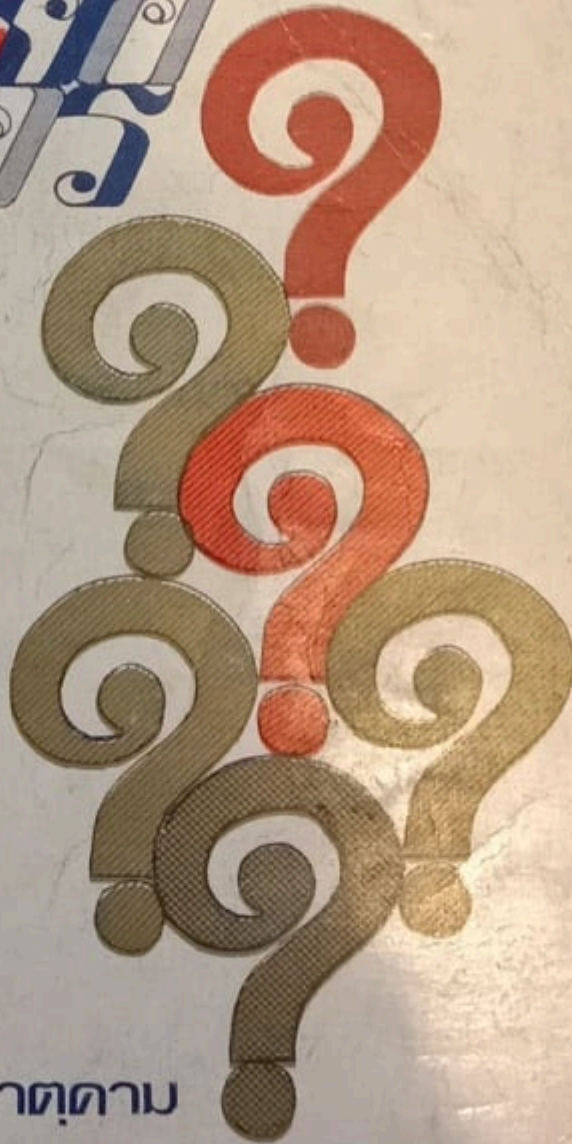
นี่จึงเป็นความทุเรศของความขัดแย้งทางตรรกะของคนพวกนี้ คือ พวกเขาทำทุกอย่างแบบไม่เลือกวิธีการหรือความสมเหตุสมผลอะไรเลยในการบรรลุเป้าหมายของตัวเอง

อีกมุมหนึ่ง ในกรณีที่ยังให้เครดิตขบวนการเสรีไทย นี่ก็เท่ากับว่าเป็นการกล่าวร้ายและตัดขบวนการเสรีไทยอีสานออกจากความชอบธรรมของการต่อสู้กอบกู้บ้านเมืองจากภัยสงคราม

ครอง จันดาวงศ์

เขา
ใคร?

คมสรรค์ มาตุคาม

หนังสือ ครอง จันดาวงศ์ เขาคือใคร? เขียนโดย คมสรรค์ มาตุคาม

ดูย่อหน้าถัดไป - - -

“แต่จากหลักฐานบางแห่งแสดงว่า นายครองเริ่มมีความนิยมชมชอบในลัทธิคอมมิวนิสต์มาก่อนหน้านั้นแล้ว กล่าวคือ หลังจากที่ฝรั่งเศสเข้ายึดครองประเทศเวียดนามแล้ว โฮจิมินห์ ผู้นำชาวนวนได้หาทางกอบกู้เอกราชของชาติเรื่อยมา ในการนี้ระหว่างปี พ.ศ.2471 โฮจิมินห์ได้เดินทางเข้ามาดำเนินการในประเทศไทย แล้วไปอยู่ในจังหวัดต่างๆ เช่น กรุงเทพฯ พิจิตร อุตรธานี และสกลนคร เป็นต้น ระหว่างที่อาศัยอยู่ทางจังหวัดสกลนครนั้น โฮจิมินห์เปิดโรงเรียนสอนลัทธิคอมมิวนิสต์ขึ้นที่คุ้มวัดพระธาตุเชิงชุมและที่บ้านนาอ้อย ลูกศิษย์คนสำคัญของโฮจิมินห์ในครั้งนั้นมีนายเตียง ศิริขันธ์ กับ นายครอง จันดาวงศ์ รวมอยู่ด้วย แสดงว่า นายครองเริ่มมีความนิยมชมชอบในลัทธิคอมมิวนิสต์ตั้งแต่ระยะที่เขามีอายุเพียง 20 ปีเท่านั้น”

ถ้าจะสรุปกันอย่างย่อ แบบนี้ แล้วคนที่ลงเรียนวิชาทฤษฎีการเมือง (ซึ่งต้องมีเรื่องที่ว่าด้วยคอมมิวนิสต์) หรือแม้แต่คนที่สนใจใคร่รู้ความรู้ต่างๆ อ่านค้นคว้าเรื่องพวกนี้จะไม่เข้าข่ายเดียวกับครุครอง จันดาวงศ์ ที่มีโอกาสที่รัฐไทยจะฆ่าทิ้งง่ายๆ หรือ?

ข้อกล่าวหาต่อมา คือ *กบฏแบ่งแยกดินแดนและกบฏภายในราชอาณาจักร* โดยเรื่องนี้หนังสือเล่มนี้พยายามเชื่อมโยงกับเตียง ศิริขันธ์ ในช่วงที่รัฐบาลฝ่ายประชาธิปไตยถูกรัฐประหาร เมื่อ 8 พฤศจิกายน 2490 และคณะรัฐประหารได้แต่งตั้งนายควง อภัยวงศ์ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี (เหมือนช่วงที่อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ถูกแต่งตั้งเป็นนายกฯ ในค่ายทหารไม่มีผิด) ต่อมานายเตียง ศิริขันธ์ ถูกเจ้าหน้าที่รัฐบาลเผด็จการอุ้มหายไปเผาทิ้งที่ป่าเมืองกาญจน์แล้ว และในทางการเมืองนายเตียง ศิริขันธ์ก็เป็นฝ่ายตรงข้ามกับพวกเผด็จการมาโดยตลอด

“โดยนายเตียงยืนยันกับนายปรีดีว่า ตนพร้อมที่จะต่อต้านรัฐบาลอย่างเต็มที่ พร้อมที่จะมุ่งสู่ภาคอีสานเพื่อประกาศยกภาคนั้นขึ้นเป็นอิสระทันทีหากมีการต่อต้านเกิดขึ้นในพระนคร แต่ช่วงนั้นบังเอิญนายปรีดีได้หลบหนีไปอยู่ต่างประเทศเสียก่อน...นายเตียง ศิริขันธ์ ได้รวบรวมสมัครพรรคพวกและอาวุธสมัยเสรีไทยตั้งกองกำลังคุมเชิงรัฐบาลอย่างทำท่ายอู่นบนเทือกเขาภูพาน เป็นแผนที่จะยึดภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งภาคแล้วตั้งเป็นรัฐอิสระขึ้น ระยะเวลาที่นายครอง จันดาวงศ์ ได้เข้าร่วมมือกับนายเตียงด้วย โดยเข้ารับหน้าที่เป็นฝ่ายจัดหาอาวุธ ในการนี้นายครองเดินทางไปพูดปราศรัยตามหมู่บ้านต่างๆ ให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญของเศษเหล็กและเศษแก้วว่าเป็นของหายาก ขอให้ช่วยกันเก็บรวบรวมเอาไว้ เพื่อจะจัดส่งไปให้ทางกรุงเทพฯ ใช้ทำลูกระเบิดไว้ใช้ในยามจำเป็น ครั้งนี้นายครองรวบรวมเศษเหล็ก เศษแก้ว ไปได้เป็นจำนวนมาก...

“ตอนปลายปี พ.ศ.2495 นั้น แม้จะมีข่าวว่า นายเตียงเสียชีวิตไปเพราะภัยทางการเมือง ทำให้นายเตียงต้องหลุดพ้นไปจากวิถีทางการต่อสู้ทางการเมือง ทั้งนายครองเองก็เพิ่งหลุดจากข้อหากบฏแบ่งแยกดินแดนฯ แต่นายครองก็มีได้ย่อท้อ ยังคงยึดมั่นต่อสู้ตามอุดมการณ์ของตนต่อมา ซึ่งอุดมการณ์ทางการเมืองของนายครองดังกล่าวนี้ มีผู้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่าก็เป็นไปตามแผนการเดิมของนายเตียงนั้น

เอง นั่นก็คือการจะแยกภาคตะวันออกเฉียงเหนือออกไปจากประเทศไทยไปตั้งเป็นรัฐอิสระ”

ที่หนังสือเล่มนี้ในฐานะกระบอกเสียงของรัฐไทยลากโยงมาถึงเรื่องนี้ก็เพื่อ “ชี้เป้า” ให้เข้าใจความผิดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ใช้อยู่ในตอนนั้นคือฉบับที่ 7 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 มาตรา 1 ที่ว่า “ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้...”

ข้อสังเกตอย่างหนึ่งในหนังสือเล่มนี้ เวลาจะชี้ข้อกล่าวหาจะอ้างอิงด้วยคำว่า *วงการราชการหลายแห่ง มีผู้ตั้งข้อสังเกต* ซึ่งนอกจากจะระบุตัวตนไม่ได้แล้ว มันยังทำให้เห็นว่า เป็นคนในวงการราชการเองนั่นแหละที่ให้ข้อมูลแบบนี้ และข้อมูลก็ยังใช้คำว่า *เชื่อว่า* และ *ไอ้คำว่า “เชื่อ”* นี่มันไม่ได้มาจากการพิสูจน์ทราบอะไร มันเป็นแต่เพียงความคิดความเชื่อเท่านั้น แต่ในประเทศนี้กับกฎหมายบางมาตรา แค่นี้มันก็สามารถใช้จับกุมคุมขังและฆ่าคนได้

หนังสือยังระบุอีกว่า หลังจากนั้นตำรวจก็ได้ติดตามความเคลื่อนไหวของขบวนการแบ่งแยกดินแดนนี้อย่างใกล้ชิด และต่อมาไม่นานเมื่อจอมพล ป. พิบูลสงคราม ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีต่อจากนายควง อภัยวงศ์ ทางราชการก็ได้ออกแถลงการณ์แจ้งให้ประชาชนทั่วไปทราบทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยถึงความเป็นไปของทางภาคอีสาน โดยขบวนการกบฏแบ่งแยกดินแดนนี้ (แถลงการณ์การนี้ค่อนข้างยาว หาอ่านได้ในหนังสือเล่มนี้ และถ้าอยากรู้ว่าข้อกล่าวหาต่างๆ ในแถลงการณ์นั้นเป็นเท็จที่กล่าวร้ายคนอีสาน (เสรีไทยอีสาน) ก็ให้อ่านข้อมูลในหนังสืออนุสรณ์งานศพของนายฟอง สิทธิธรรม มีนายทหารท่านหนึ่งเปิดเผยข้อมูลนี้)

และประกาศที่ว่าถูกเผยแพร่ซ้ำๆ ซึ่งกลายเป็นการทำความเข้าใจกับประชาชนให้เข้าใจแบบนี้ไปโดยปริยาย ซึ่งประกาศที่ว่านั้น ต่อมาภายหลังเมื่อมีการศึกษาค้นคว้ามากขึ้นๆ เราก็จะพบความจริงว่ามันเป็นการใส่ร้ายป้ายสี แต่อยากหมายเหตุตรงนี้ไว้ว่า ถึงกระนั้นไอ้มลภาวะทางจินตนาการและความรู้สึกนึกคิดแบบนี้ปัจจุบันยังมีคนเอามาใช้ “เล่นงานคนอีสาน” เล่นงานแม้กระทั่งคนที่สนใจค้นคว้าหาความจริงในเรื่องนี้ และที่เลวร้ายที่สุด เสือกมีคนจำนวนมากเชื่ออีก (ไม่ยอมตรวจสอบข้อเท็จจริง) และที่เลวร้ายที่สุดของที่สุด ก็คือมีคนอีสานจำนวนหนึ่งเชื่อและกลายเป็น ลี้อการกล่าวร้าย ทำลายกันของคนแบบนี้ด้วย

ผมอยากสรุปตรงนี้ในกรณีนี้ แบบมองในเชิงเปรียบเทียบให้เห็นเป็นรูปธรรมก็คือข่าวสารจากทางการของรัฐไทยในเรื่องนี้มันคือโชตรวนมัดมือครุครอง จันดาวงศ์ ลากเข้าสู่หลักประหาร มันคือผ้าดำมัดตาครุครอง จันดาวงศ์ให้ติดกับหลักประหาร และเป็นผ้าดำผืนหนามัดเงื่อนตายปิดปากประชาชนจนเรื่องราวของครุครอง จันดาวงศ์ และเหล่านักต่อสู้เพื่ออิสรภาพ ความเท่าเทียมของคนอีสานเป็นเรื่องต้องห้ามและปล่อยให้หายเลือนหายไปต่อหน้าคนในยุคนั้น จนคนในยุคนี้แทบจะประติดประต่อเรื่องราวแทบไม่ได้

แต่บังเอิญว่า หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นภายหลัง (แต่เนื้อหามันได้บอกถึงสภาพการณ์ในยุคนั้นได้เป็นอย่างดีถึงวิธีการฆ่าคนอีสานในยุคสมัยใหม่ของรัฐไทย เอาจริงๆ ก็ไม่ได้ต่างจากยุคผีบุญเลย) มันจึงทำหน้าที่อยู่อย่างหนึ่งในยุคสงครามเย็น นั่นคือเป็นเอกสารอ้างอิงให้คำสั่งประหารชีวิตครุครอง จันดาวงศ์ ของจอมเผด็จการสฤษดิ์ ธนะรัชต์ มี

ความชอบธรรม

และรัฐไทยก็ใช้วิธีนี้สืบต่อกันมากับประชาชนที่เห็นต่าง จะต่างแค่ว่าจะใช้ก่อนหรือหลังการฆ่าเท่านั้น

หมายเหตุ: ความคิดเห็นหรือมุมมองต่างๆ ที่ปรากฏบนเว็บไซต์เดอะอีสานเรคคอร์ด เป็นข้อคิดเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่ได้เป็นมุมมองหรือความคิดเห็นของกองบรรณาธิการเดอะอีสานเรคคอร์ด

อ่านบทความที่เกี่ยวข้องเนื่อง [ซีรีส์ชุดผีบุญในอีสาน \(15\) – วิธีการฆ่าคนอีสานของรัฐสยาม : ผีบุญ](#)